

Ove Munch, nevndarformaður í
Føroya Fiskavirking:

Sjálvmorð at fara í verkfall

– Í øllum førum er tað Fiskavirking og starvsfólk tess sum eru tapararnir í einum verkfalli. Men eg dugi eisini at skilja kenslurnar hjá fiskimonnum, tá teirra kor verða hótt, sigur nevndarformaðurin í Føroya Fiskavirking

Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir: Kalmar Lindenskov

Føroya Fiskavirking helt sín fyrsta ársaðalfund týsdagin. Teir mennir sum veruliga hava nakað at siga, tá talan er um pening í dag vóru allir savnaðir. Av teimum stóru kann nevast Richard Mikkelsen, nevndarformaður í Fíggingargrunninum frá 1992, Jørgen Astrup Hansen, forstjóri í nýstovnaða Føroya Banka og Ove Munch, nevndarformaður í Føroya Fiskavirking. Aðalfundurin var merktur av einum ávisum bjartskygni. Men eisini eitt sindur av stúran. Fiskavirking livir at tí sum kemur uppá land og minkar rávørungdin, so merkir Fiskavirking tað beinanvegin og ætlanir halda ikki. Vit hava tosað við Ove Munch:

– Tað allarringasta sum kann henda fyri Fiskavirking í ár eru fleiri verkföll innan flotan. Trolaravarkfallið í mars var ein álvarslig hóttan móti teimum útrokningum vit høvdu gjørt fyri árið. Tær triggjar vikurnar verkfallið vardi kom jú nærum ongin fiskur uppá land. Hóast eg dugi at skilja kenslurnar hjá fólkunum á sjónum, so er verkfall reint sjálvmorð í hesum døgum, sigur Ove Munch.

– Tað er tvingandi neyðugt við vaksandi rávørungd, skal føroyski fiskiðnaðurin í framtíðini tryggja føroyska samfelagnum sum eitt sjálvbjargið samfelag. Tað finnst ikki mong samfeløg sum kunnu byggja síni kvotukrøv á tilfika bakgrund.

– Hesum vóni eg, at danska stjórnin og føroyska landsstýrið taka undir við, sigur Ove Munch.

Bjartskygður

– Eg rokni við einum rokniskapi tá hetta árið er avuttan reyð tøl. Eg rokni við einum lítum yvirskoti, men um tað verður meir enn ein kaffimuður í vinningsbýti, tori eg ikki at spáa um enn, sigur Ove Munch.

Rokniskapurin hjá Fiskavirking gevur eitt hall uppá 11,6 milliónir fyrsta árið. Rokniskapurin javnvigar við 401 millión krónur. Fiskavirking hevur eina langfreistaða skuld uppá 363 milliónir og eina stuttfreistaða uppá 25 milliónir krónur. Samanlagda skuldin er 388 milliónir krónur. Samanlagda ognin er 401 millión krónur og hetta gevur ein eginpening uppá 13,3 milliónir krónur. Eginpeningurin er munurin millum ogn og skuld. Upprunaligi eginpeningurin var 25 milliónir krónur í Fiskavirking. Aðalfundurin avgjórði at draga tær góðu 11 milliónir í halli frá eginpeninginum og tí er hann nú 13,3 milliónir krónur.

– Orsøkin til hallið í ár er, at Fiskavirking bert nýtir ein part av øllum virkjum felagðið eitur.

– Í løtuni mugu vit forrenta, avskriva, tryggja og ansa eftir sjei virkjum við onum virksemini. Hesi virkir koma neyvan í okkara töl at virka fisk aftur. Eg kann nevna, at vit hava ikki fingið ein einasta fyrispurning um

keyp av nøkrum av hesum virkjum. Tað hevur bert verið talan um leigu. Í løtuni eru nýggju virkir opin hjá Fiskavirking og trý eru útleigaði. Tað sær ikki út til at fleiri verða útleigaði. Møguligt verður neyðugt seinni í ár at gera stórar avskrivningar av virkjum sum ikki verða brúkt. Hendir hetta so verður kallað inn til nýggjan aðalfund, sigur Ove Munch nevndarformaður.

Russarafisk

– Hóast fiskiskapurin hevur verið góður seinastu vikurnar, so er í løtuni ikki nóg mikið av fiski undir Føroyum til Fiskavirking. Vit hava gjørt eina samstarvavtalu við felagið LENPULWEST úr St. Petersburg. Russar skulu selja okkum millum 6-8000 tons av toski sum teir sjálvir skulu færa til Føroyar. Fiskurin skal virkast til saltfisk á Sandi. Eitt danskt dótturfelag er eisini við í hesum arbeiði, sigur Ove Munch Petersen.

Ónægður við landingaruttanlands

– Vit eru sera ónægðir við at føroysk skip landa uttanlands. Serliga tá vit bjóða eins góðan pris, av og á betri enn skipini fáa uttanlanda. Eg vil ikki koma inná hví summir reiðarar ikki vilja selja fiskin til okkum. Men tað er givið, at hetta kemur stak illa við, sigur Ove Munch, nevndarformaður í Føroya Fiskavirking.

Fiskavirking hevur í dag 65 prosent av føroyska fiskamarknaðinum.

Leiðslan í Fiskavirking. Bjarti Mohr, stjóri og Ove Munch, nevndarformaður.

Bilsin av flakafólkunum

Ove Munch er bilsin av hvussu dagnaligt fólk arbeiðir á virkjum hjá Fiskavirking.

– Av og á verða umleggingar gjørdar á virkjum og vanligt er, at ein tíð gongur áðrenn arbeiðið verður eins skjótt. Í Føroyum vísir tað seg næstan onga tíð at taka at skifta framleiðslu. Stutt eftir vísa teldurnar at framleiðslan er í hæddini aftur. Viteiga sera gótt starvsfólk og tí trúgvi eg at Fiskavirking fer at klára trupuleikarnar, sigur Ove Munch.

Effektivari

Seinastu tíðina eru tey nýggju virkini sum eru opin hjá Fiskavirking nútímans gjørd. Hetta er gjørt antin við at flyta maskinur millum virkini ella við keypi av nýggjum maskinum. Eisini

eru starvsfólkini upplærd í evnan av nýggjum fiskauðráttum.

– Sera góði infrastruktúrur í Føroyum hevur gjørt tað møguligt at menna framleiðsluna hjá Fiskavirking nóg meira beinleiðis enn upprunaliga væntað. Fiskurin kann flytast millum tey nýggju virkini innan hálvan annan tíma og hetta er ein stórur fyrimunur, sigur Ove Munch.

Samstarv við Fiskasøluna

Fiskavirking útflytir allan fiskin gjøgnum Fiskasøluna, ella Faroe Seafood, sum hendan nú vanliga verður kallað.

– Vit samráðast við Fiskavirking um eina nýggja avtalu sum gevur móguleika til samstarv við Fiskasøluna á meira jøvnum fæti. Fiskasøluna útflytur

fyrir 70 prosent av øllum føroyska fiskinum og tað var so at siga alt fiskur frá teimum 19 virkjum sum fiskavirking í dag eigur.

1000 fólk í arbeiði

Ove Munch roknar við at seinni í ár fara 1000 fólk at starvast hjá Fiskavirking. Í løtuni liggur talið um 700, men undan verkfallinum arbeiddu 1000 á virkjum. Men Ove Munch leggur afturat, at um framhaldandi ein triðingur av fiskinum verður landaður uttanlands og hesi skip framvegis fáa stuðul, so verður ringt at tryggja 1000 arbeiðspláss.

Ove Munch hevur verið 11 ferðir í Føroyum síðan hann tók við formannssessinum í nevndini í Føroya Fiskavirking í juni í fjør. Hann hevur sitið yvir 50 tímar á nevndarfundi í